

QISHLOQ XO'JALIGIDA ELEKTR ENERGIYASIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI

Yuldasheva Onarxon Ibroximjon qizi
Andijon qishloq xo'jaligi va agrotexnologiyalar instituti talabasi
Mamadaliyeva Xilolaxon Adxamjon qizi
Andijon qishloq xo'jaligi va agrotexnologiyalar instituti talabasi

Annotatsiya: Elektr energiyasi qishloq xo'jaligini modernizatsiya qilish va takomillashtirishda muhim rol o'ynaydi, bu soha uchun ko'plab imkoniyatlar va imtiyozlarni taqdim etadi. Qishloq xo'jaligida elektr energiyasidan foydalanish texnologik innovatsiyalarni shakllantiradi. Ushbu maqolada qishloq xo'jaligida elektr energiyasidan foydalanish istiqbollari to'g'risida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: qishloq xo'jaligi, elektr energiyasi, suv ta'minoti, iqtisodiyot, quyosh energiyasi, elektr isitish, elektr yoritish.

Аннотация: Электричество играет важную роль в модернизации и совершенствовании сельского хозяйства, предоставляя множество возможностей и преимуществ для этого сектора. Использование электроэнергии в сельском хозяйстве формирует технологические инновации. В статье представлена информация о перспективах использования электроэнергии в сельском хозяйстве.

Ключевые слова: сельское хозяйство, электроэнергия, водоснабжение, экономика, солнечная энергетика, электрическое отопление, электрическое освещение.

Qishloq xo'jaligi mamlakatimiz iqtisodiyotining muhim sektorlaridan biridir. Ayni paytda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash va sifatli saqlashni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratish zarur. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini quritish ularni uzoq muddat saqlash va foydali xususiyatlarini saqlab qolishni ta'minlash bilan bog'liq

muammolarni hal etishning samarali yo‘llaridan biri hisoblanadi. Ushbu jarayon qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini bug‘latish va paydo bo‘lgan bug‘ni yo‘q qilish orqali ulardagi namni quritishga asoslangan. Bu nafaqat mahsulotlarning sifat ko‘rsatkichlarini saqlash, balki ularni yanada yaxshilashni ta‘minlaydi. Shu bois quritish jarayoni uslublari va maqbul rejimini tanlashda quritish texnologiyasining ilmiy asoslariga tayanish zarur. Bu borada mahsulot xususiyatini o‘rganish, energiya yetkazib berishning yuqori samarali va murakkab usullarini aniqlash talab etiladi. Mahsulotlarni quritish jarayonini tezlashtirishga yordam beradigan mazkur usullar qayta ishlash va oziq-ovqat sanoatida energiya sarfining ilmiy asoslangan me‘yorlarini amalga oshirish uchun qulay sharoitlar yaratishni ham ta‘minlashi lozim. Qayta tiklanadigan energiya manbalaridan ushbu maqsadlarda keng foydalanilmoqda. Ayniqsa, mamlakatimizda quyosh energiyasi qayta tiklanadigan energiya manbalari orasida yetakchi sanaladi. Meva-sabzavot konservalariga nisbatan quritilgan mahsulotlarni ishlab chiqarish uchun unchalik ko‘p mablag‘ sarflanmaydi. Ammo, ushbu jarayon energiya tejaydigan texnologiyalarni ishlab chiqish va sohaga joriy etishni taqozo etadi. Masalan, bir kilogramm quritilgan mahsulot ishlab chiqarish uchun undagi 4-10 kilogramm namni yo‘q qilish lozim va bunda energiya sarfi 2,7-7,4 kilovatt-soatni tashkil etadi. Buning natijasida qishloq xo‘jaligi sektorida quritish jarayonining energiya sarfi soha umumiy yoqilg‘i balansining qariyb 20 foizini tashkil qiladi. Mamlakatimizning tabiiy-iqlim sharoitida quyosh energiyasi asosida ishlaydigan qurilmalardan foydalanish ko‘rib chiqilayotgan ilmiy-texnik muammolarni hal qilish uchun istiqbolli hisoblanadi. Yoqilg‘i-energetika resurslarini tejash, ishlab chiqarishning ekologik jihatdan tozaligi, qulay tabiiy-iqlim sharoitlari ushbu qurilmalarning afzalliklari sirasiga kiradi.

Qishloq xo‘jaligida elektr energiyasidan foydalanishning asosiy afzalliklari va imkoniyatlari:

1. Samaralilik va mahsuldorlik: Traktorlar, kombaynlar, sug‘orish tizimlari va qayta ishlash uskunalari kabi elektr quvvati bilan ishlaydigan qishloq xo‘jaligi texnikasi

fermer xo'jaliklarida samaradorlik va hosildorlikni sezilarli darajada oshirishi mumkin. Bu vositalar fermerlarga topshiriqlarni tez, aniq va minimal qo'l mehnati bilan bajarish imkonini beradi.

2. Precision Agriculture: Elektr energiyasi bilan ishlaydigan datchiklar, dronlar va boshqa texnologiyalar qishloq xo'jaligida aniq amaliyotlarni amalga oshirish imkonini beradi, bu esa fermerlarga o'z ekinlarini yanada samarali kuzatish va boshqarish imkonini beradi. Bu resurslardan optimal foydalanishga, isrofgarchilikni kamaytirishga va hosildorlikni oshirishga olib keladi.

3. Irrigatsiya va suv xo'jaligi: Elektr nasoslari va elektr energiyasi bilan ishlaydigan sug'orish tizimlari fermer xo'jaliklarida suvni samarali boshqarishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ular o'z vaqtida va aniq sug'orishni ta'minlaydi, suv resurslarini tejash va ekinlarning sog'lig'ini yaxshilashga yordam beradi.

4. O'rim-yig'imdand keyingi ishlov berish: Elektr quvvati o'rim-yig'imdand keyingi qayta ishlash jarayonlari, masalan, sovutish, quritish va qadoqlash uchun zarurdir. O'rim-yig'imdand keyin to'g'ri ishlov berish qishloq xo'jaligi mahsulotlarining sifati va xavfsizligini ta'minlaydi, saqlash muddatini uzaytiradi va bozor qiymatini oshiradi.

5. Issiqxona dehqonchiligi: Elektr energiyasi issiqxonalarda yil davomida ekin yetishtirish imkonini beruvchi ideal iqlim sharoitlarini saqlash uchun juda muhimdir. Elektr isitish, yoritish va shamollatish tizimlari harorat, namlik va yoritishni nazorat qilishni ta'minlaydi, optimal o'sish sharoitlarini yaratadi.

6. Qayta tiklanadigan energiya integratsiyasi: Qishloq xo'jaligida quyosh panellari va shamol turbinalari kabi qayta tiklanadigan energiya manbalarining integratsiyasi fermerlarga elektr energiyasini barqaror ishlab chiqarish imkonini beradi. Bu nafaqat elektr tarmog'iga bog'liqlikni kamaytiradi, balki ekologik barqarorlikni ta'minlaydi.

7. Ma'lumotlarni boshqarish va avtomatlashtirish: Elektr energiyasi bilan ta'minlangan texnologiyalar fermer xo'jaligini boshqarish dasturlari va avtomatlashtirish vositalari orqali ma'lumotlarni to'plash, tahlil qilish va qaror qabul qilishni

osonlashtiradi. Aqlli dehqonchilik yechimlari operatsion samaradorlikni oshiradi, bashoratli modellashtirish imkonini beradi va ongli qarorlar qabul qilishni qo'llab-quvvatlaydi.

8. Qishloqlarni elektrlashtirish va iqtisodiy o'sish: Qishloq joylarda elektr energiyasidan foydalanish qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash tarmoqlarini quvvatlantirish, kichik korxonalarni qo'llab-quvvatlash va bandlik imkoniyatlarini yaratish orqali iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishi mumkin. Ishonchli elektr ta'minoti qishloq aholi punktlarining umumiy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

9. Atrof-muhit foydalari: qazib olinadigan yoqilg'iga asoslangan energiya manbalari bilan solishtirganda, elektr energiyasi tozaroq va kamroq issiqxona gazlarini chiqaradi. Elektr quvvati bilan ishlaydigan qishloq xo'jaligi amaliyotiga o'tish iqlim o'zgarishini yumshatish va barqaror qishloq xo'jaligini rivojlantirishga hissa qo'shishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. G.Nabiyeva . “Использовании информационных технологии на уроках физики”. “Экономика социум”журнал,выпуск 5-96.май 2022.
2. G.Nabiyeva.” Talimda innovasion texnologiyalar qo'llanilishi” “Ozbekistonda fanlararo innovasiyalar va ilmiy tadqiqotlar”jurnali.20 fevral,2022yil,5-son
3. P.A.Xakimov, G.Nabiyeva “Fizika va agrometeorologiya”. Darslik.“Step by step print” MCHJ bosmaxonasi,. Andijon 2022yil.
4. G.O.Nabiyeva. “Fizika fanidan laboratoriya mashg'ulotlari”.o'quv qo'llanma “Step by step print” MCHJ bosmaxonasi,. Andijon 2022yil.
5. G.O.Nabiyeva. “Fizikani o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish”. UzAKADEMIYA Ilmiy Uslubiy Jurnal.ISSN(E)-2181-1334 Barcha sohalab bo'yicha VOL.1,ISSUE 6,Dekomber 2020 Part 1.

7. Mamatov R., G.O.Nabiyeva. "Psychological peculiarity and formation of interest among students when choosing a profession". Internasional Jurnal of Innovations In Engineering Research and Technologi [IJIERT] ISSN; 2394-3696 Impact factor.Website ;igiert.org volume 8 ISSUE 4,APREL-2021.